Cena egzemplarza 20 gr.

Rok I. Nr. 6.

PRĄD

ORGAN RADY OKRĘGOWEJ UNJI ZWIĄZKÓW ZAWOD. PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH W KRAKOWIE

Kraków, 21 września 1934.

Adres Redakcji i Administracji: **Kraków, ul. Smoleńsk 19, telef. Nr. 162-19.** — Godziny redakcyjne: środy i piątki od 5—7 wiecz.

Wszyscy frontem do ubezpieczeń społecznych.

Niema dziś chyba jednego pracownika umysłowego, któryby nie uznawał korzyści, płynących z ubezpieczeń społecznych.

Bez wątpienia nie są one bez wad, — szczególnie w zakresie ograniczenia świadczeń — wprowadzonego ustawą scaleniową, jak również przez centralizację administracyjną.

Są to sprawy, które przy dobrej woli władz przełożonych Instytucyj ubezpieczeniowych, mogły być naprawione.

Ale niestety, całe niezadowolenie, jakie wytworzyło się dzięki działalności „scalonych Instytucyj ubezpieczeniowych", zostało wykorzystane przez pracodawców, jak i usłużną im prasę codzienną, wręcz w przeciwnym kierunku, — jak to powinno mieć miejsce.

— Prasa rozbębniła, że świat pracy oczekuje zasadniczych reform ubezpieczeniowych, — pomimo, że nikt tej prasy o to nie prosił, a wręcz przeciwnie organizacje — w drodze pisemnych deklaracyj do Redakcji dostatecznie wypowiadały się w tej sprawie.

Prasa jednak nasze głosy pomijała, w dalszym ciązu popierając stanowisko wielkiego kapitału w Polsce.

Wytworzyła się tego rodzaju sytuacja, która ułatwiła rządowi przystąpienie do tego problemu.

W znanem ogółowi pracowniczemu expose p. premjera Kozłowskiego znaleźliśmy zapowiedź gruntownej reformy ubezpieczeń, a później w krótkim stosunkowo czasie słynnych 13 tez p. wiceministra Jastrzębskiego, które miały być podstawą tej reformy.

Naczelne organizacje pracownicze w Polsce, chcąc naprowadzić reformę na właściwe tory oraz przedstawić kompetentnym czynnikom właściwy pogląd sfer pracowniczych na ten problem, zorganizowały plebiscyt wśród pracowników, który kończy się z dniem 28 września br.

Akcja, jaką podjęły Władze Naczelne Związków Zawodowych wydała swoje rezultaty. Oto jeszcze przed plebiscytem, — okazały się znamienne oświadczenia w tej sprawie tak p. ministra Opieki Społecznej Paciorkowskiego jak i p. wiceministra Jastrzębskiego.

P. wiceminister Jastrzębski oświadczył kategorycznie, że Ministerstwo Opieki Społecznej nie zamierza zaskoczyć świata pracowniczego wprowadzeniem reformy ubezpieczeń społecznych i postawić go przed faktem dokonanym. Wręcz przeciwnie społeczeństwo, a z nim cały świat pracy, jako w tej kwestji zainteresowany, będzie wysłuchany i wyrażona przez niego opinja zostanie wzięta pod uwagę przy ostatecznem ustalaniu zasięgu reformy.

Oświadczenia decydujących czynników nie możemy brać jako gołosłowne, ale jako rzeczywisty wyraz troski o dobro społeczeństwa — objętego problemem ubezpieczeń. **Oczekujemy wezwania do współpracy.**

Nie znaczy to jednak, byśmy spokojnie mieli się nadal przypatrywać temu procesowi jako bierni widzowie.

Swe zainteresowanie i troskę o przyszłość musimy zaznaczyć masowym udziałem w plebiscycie i to nietylko ubezpieczeni, ale ich rodziny, jako najwięcej zainteresowane oraz rentnerzy Zakładów ubezpieczeniowych, — jako zagrożeni ewentl. obniżkami rent.

Świat pracy umysłowej, który złożył wielkie dowody swej ofiarnej pracy dla Państwa i gotowości do wielkich ofiar ze swych skromnych możliwości finansowych, **domaga się dziś od Państwa rzeczywistej ochrony szarego człowieka pracy i zapewnienia mu dostępnych i realnych świadczeń instytucyj ubezpieczeń społecznych, opartych na samorządzie.**

Nie wątpimy, że świat pracy umysłowej, w dniu 28. września br. złoży w całej Polsce egzamin dojrzałości o swe najżywotniejsze prawa.

Streśćmy jeszcze raz na czem mają polegać reformy ubezpieczeń społecznych:

1) Zniesienie samorządu.

Samorządy w Zakładach Ubezpieczeń Społecznych zdały egzamin dojrzałości, zniesienie samorządu, to zniesienie możności obrony praw ubezpieczonego. Samorządy były tym czynnikiem, które doprowadziły do właściwej lokaty kapitałów, do kontroli działalności i wydatków, ukrócały wybujałości biurokratyczne, doprowadzały do możliwości wykorzystania uprawnień ubezpieczonego, rozszerzały w ramach ustawy i statutu działalność Zakładu dla dobra ubezpieczonych. Zniesienie samorządu to stworzenie nowych urzędów państwowych z całym ich aparatem.

2) Zniesienie odrębnego Z. U. P. U.

Jesteśmy zwolennikami odrębności ubezpieczenia emerytalnego pracowników umysłowych z następujących powodów:

Dotychczasowa organizacja, ustawodawstwo, kapitały i obliczenia asekuracyjno-techniczne, zapewniają nam wykorzystanie praw, jakie nam przysługują z tytułu ubezpieczenia. — Zakład ten nie wymaga głębszych reform, poza usprawnieniem administracji. Wymagania pracowników umysłowych są ze względu na poziom kulturalny o wiele większe aniżeli pracowników fizycznych. Odrębność ubezpieczenia pozwala na ulepszanie i zwiększanie świadczeń bez oglądania się na ciężar ubezpieczeń pracowników fizycznych. Pracownicy umysłowi dają znaczne wkłady, które przy ubezpieczeniach wspólnych z pracownikami fizycznemi rozkładane są ze szkodą pracowników umysłowych. Ubezpieczenie długoterminowe pracowników fizycznych jest nowością, która nie przeszła jeszcze próby wytrzymałości. Przy ewentualnej niewypłacalności Zakładu emerytalnego robotników pociągnęłoby to do ruiny Z. U. P. U., a przez to tysiące emerytów do skrajnej nędzy, nie mówiąc już o tych, którzy obecnie budują nadzieje na przyszłość.

3) Zmniejszenie wkładek przy równoczesnem obniżeniu świadczeń.

Ministerstwo Opieki Społecznej wysuwa projekt obniżenia wkładek na wszystkie kategorje ubezpieczeń do 10 proc. poborów, przyczem świadczenia Zakładu byłyby corocznie regulowane przez Ministerstwo Opieki Społecznej w zależności od wpływów. Taki projekt pogrzebałby raz na zawsze wszelkie prawa ubezpieczonych do rent. Projekt ten unicestwiłby samą ideę zabezpieczenia sobie starości czy renty inwalidzkiej lub wdowiej, a każdy zasiłek byłby zasiłkiem z łaski,, zależnym od Ministerstwa Opieki Społecznej, a nie od ustawą zagwarantowanego prawa.

4) Ograniczenie pomocy lekarskiej. — Opłata lecznictwa przez ubezpieczonego i pracodawcę. — Zniesienie lecznictwa zakładowego.

Dalsze ograniczenie pomocy lekarskiej jest pozbawione jakiegokolwiek uzasadnienia. Opłaty lecznicze przez ubezpieczonych i pracodawców uniemożliwiałyby w olbrzymim procencie korzystanie z lecznictwa. Pracodawca ograniczałby do najdalej idących granic możność leczenia się pracownika, a zależność pracownika od pracodawcy zmuszałaby go raczej do szukania pomocy lekarskiej u prywatnego lekarza, aniżeli w Ubezpieczalni, by nie narażać się u pracodawcy za spowodowanie dodatkowych opłat. Lecznictwo zakładowe jest niezbędne, zwłaszcza przy chorobach zakaźnych i długotrwałych.

5. Za niewykonywanie ubezpieczenia czyni się odpowiedzialnym pracodawcę i pracownika. — Pracownicy w razie uchybień pracodawców nie otrzymują świadczeń.

W tym kierunku reforma ubezpieczeń jest nie do przyjęcia. Pracownik w żadnym wypadku niema wpływu na wykonywanie ubezpieczeń przez pracodawcę, a uchybień pracodawcy nie potrafi sparaliżować. Jeżeli zamiarem jest stworzenie z pracowników rzeczy donosicieli jawnych i tajnych, to nie zgadza się z naszem poczuciem godności pracowniczej i moralnością. Za cudze przewinienia pracownicy nie mogą odpowiadać.

Jaką zatem mamy dać odpowiedź w plebiscycie?

Na pierwsze i drugie pytanie: „tak"; na trzecie i czwarte pytanie: „nie"; na piąte pytanie: „tylko przez decentralizację i przywrócenie pełnego samorządu". — Głosować winni nietylko ubezpieczeni, ale również i ich rodziny, jako najczęściej zainteresowane

Wzywamy również pracowników umysłowych niezorganizowanych do jaknajliczniejszego wzięcia udziału w plebiscycie.

Plebiscyt w Krakowie odbędzie się dnia 24 września 1934 r., tj. do dnia tego włącznie będą przyjmowane z poszczególnych ośrodków rezultaty głosowania, które należy w drodze pisemnej składać w Radzie Okręg. „Unji" Zw. Zaw. Prac. Umysłowych w Krakowie, ul. Smoleńsk 1 parter.

Kartki do głosowania, należycie wypełnione należy przesyłać bezpośrednio pod adresem Komitetu Plebiscytowego w Warszawie.

UNJA ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH.

KOLEŻANKI I KOLEDZY!

Stoimy w obliczu gruntownej reformy ubezpieczeń społecznych. Według autorytatywnych zapowiedzi ma ona zmienić system świadczeń i ich wysokość oraz przebudować organizację instytucyj ubezpieczeń społecznych. W naszem głębokiem przekonaniu, celem jej naczelnym winno być usprawnienie działalności instytucyj ubezpieczeń społecznych tak, aby w niczem nie zostały uszczuplone wartości społeczne ubezpieczeń publicznych świata pracy.

W tak doniosłej chwili każdy pracownik musi sam bezpośrednio wypowiedzieć się, które zasady uważa za niewzruszalne w budowie ubezpieczeń społecznych w Polsce. Wszędzie i zawsze fundamentem tej budowy był samorząd ubezpieczeniowy, wysokość świadczeń, pewność funduszów składanych przez ubezpieczonych. Stawiamy przeto Koleżankom i Kolegom następujące pytania:

1) Czy dla prawidłowego funkcjonowania instytucyj ubezpieczeń społecznych niezbędne jest zachowanie w nich zasad samorządu?

2) Czy zachowanie odrębności ubezpieczenia emerytalnego pracowników umysłowych jest konieczne?

3) Czy pożądane jest zmniejszenie składek na ubezpieczenia emerytalne i na wypadek braku pracy — kosztem obniżenia świadczeń emerytalnych i zasiłków na wypadek braku pracy?

4) Czy jest uzasadnione społecznie dalsze ograniczanie pomocy lekarskiej dla ubezpieczonych i ich rodzin?

5) W jaki sposób usprawnić działalność instytucyj ubezpieczeń społecznych?

Odpowiedź, której udzielicie, będzie wytknięciem przez świat pracy słupów granicznych w ramach, w których może i powinna być dokonana reforma ubezpieczeń społecznych. W tym celu, między 17 a 28 września odbędzie się plebiscyt, w którym obowiązany jest wziąć udział każdy pracownik, zainteresowany w ubezpieczeniach społecznych. Każdy z Was otrzyma kartkę do głosowania, którą wypełni według swego rozumienia i sumienia. W ten sposób wynik plebiscytu będzie wiernem odbiciem Waszej woli i wynik ten musi zaważyć na losach zapowiedzianej reformy ubezpieczeń społecznych.

Wzywamy Was, w imię solidarności świata pracy, w imię Waszych własnych interesów do wzięcia udziału w plebiscycie.

Unja Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych.

Warszawa, wrzesień 1934 r.

Prosimy Szan. Czytelników o nadsyłanie drobnych datków na fundusz prasowy.

Redaktor Odpowiedzialny: Józef Suligowski.
Wydawca: Rada Okręgowa Unji Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych w Krakowie.
Odbito w drukarni »Czasu« w Krakowie, ul. św. Tomasza 32.